

Bilag I.

Spørgsmål fra udvalget til handelsministeren og ministerens besvarelser.

Spørgsmål 1:

Hvilke beviser kan anføres for, at de gældende avancelove har medført mærkbare økonomiske forvriddinger.

Kan der anføres eksempler?

Er eksemplerne sjældne, eller er der tale om udtryk for en omfattende forvriddning?

Svar (af 20. maj 1969):

Monopoltilsynet har ikke haft mulighed for i den tid, den ekstraordinære lovgivning har været gældende, at foretage undersøgelser, som kunne danne grundlag for en vurdering af de af avancestoploven forårsagede økonomiske forvridningers mærkbarhed og omfang.

Monopoltilsynet har over for mig oplyst følgende vedrørende de områder inden for administrationen af denne lovgivning, hvor der er forekommet sådanne forvriddinger:

„Da avancestoploven har fastlåst bruttoavance pr. vareenhed til den umiddelbart før den 18. november 1967 gældende bruttoavance, har det således ikke uden dispensation fra lovens bestemmelser været muligt at omlægge tidligere prissystemer. Dette medfører en forskelsbehandling, f. eks. hvor en del af virksomhederne i en branche havde foretaget omkostningsmæssigt begrundede prisforhøjelser før stopdatoen, medens andre virksomheder endnu ikke havde nået at gennemføre forhøjelser.

Et andet eksempel på en vilkårlig virkning foreligger, hvor prisfastsættelsen finder sted på grundlag af et budget for en kommende periode eller sæson. Her vil de reelle virkninger af avancestoppet i høj grad afhænge af, om avancestoppet i det enkelte konkrete tilfælde indtraf i slutningen eller i begyndelsen af en periode eller sæson.

Endvidere kan nævnes tilfælde, hvor priserne har været differentieret efter tidligere omkostningsforhold, og hvor ny teknik, forsendelse eller distribution gør det natur-

ligt at differentiere priserne på en anden måde.

En anden form for forvriddning er forekommet ved, at afsætnings- og konkurrenceforholdene har ændret sig. Sådanne ændringer vil under normale forhold ofte medføre, at prisrelationerne og omkostningsfordelingen på forskellige typer af varer ændres og tilpasses de nye forhold. Ændringer i afsætnings- og konkurrenceforholdene kan bl. a. hidrøre fra forandringer i eksportvilkårene eller fra importen af konkurrerende produkter.

En anden ting er, at afsætningsvilkårene bevidst kan søges ændret af producenten gennem en ændring af varens kvalitet, udformning, type m. v., således at forhandlerne ikke mener sig bundet af den lovlige bruttoavance for den oprindelige vare.

Dernæst kan nævnes, at investeringer og indførelse af en ny teknik medfører ændringer i afskrivninger, som under avancestoploven kun i begrænset omfang har kunnet inddækkes i priserne. Sådanne omkostninger har nemlig efter avancestoploven skullet dækkes af den faste bruttoavance, og det har derved ikke altid været muligt at ændre prissystemet svarende til de nye afskrivningsforhold.

Sådanne problemer har især foreligget for offentlige virksomheder, hvor det ikke efter avancestoplovens bestemmelser har været muligt at tage tilstrækkeligt hensyn til virksomhedernes langsigtede investeringsplaner. I øvrigt har tilsynet i mange tilfælde over for offentlige og koncessionerede virksomheder efter avancestoploven måttet modsætte sig strukturelle ændringer i prissystemerne.

Ligeledes har tilsynet i mange tilfælde nægtet at godkende indførelse af særlige ekspeditionsgebyrer for små ordrer, idet sådanne specielle prisforhøjelser på en vis del af omsætningen er blevet anset for en